

G O S P O D A R

LETO 1930 — STEVILKA 25.

Vi ste luč sveta . . .

Misli si, prijatelj, da si mož resnih načel in plemenitega življenja. Ker je v tebi pravo krščanstvo, zato ne-
guješ svoje notranje življenje. Čist si,
zmeren, resničen, ure'en, zvest; ure-
diš si življenje po vrsti, pripravljen si
pomagati bližnjemu, spoštuješ v njih
čast človeka, ker spoštuješ tudi sa-
mega sebe. Z eno besedo: to si, kar
imenujemo plemenit in trden značaj.
Ali se ti je treba zato skrivati pred
tvojimi tovariši in prijatelji? Ali je
sramotno biti plemenit in značajan
človek?

Ali se kdaj zgodi, da se kdo tega
sramuje? I seveda; nezrela mlada,
v kateri notranje življenje še ni po-
gnalo korenin in še ni privzelo no-
bene določene oblike, ki je še kot
nezrel sad, ta je včasih že otročje
občutljiva, ima še malo lastnega mor-
alnega življenja, tako malo notranje
jasnosti, da v resnici včasih misli, da
mora delati, kar druge vidi, k čemur
jo napeljavajo mladi, včasih tudi stari
neznačajneži. Saj vemo, da so po-
gosto stari ljudje požuba mladine.

Mislím torej, da tisti, ki si je pri-
pravil lepo notranje življenje, ki se
je povzpел k moralni jasnosti in je
tako v njegovi luči zasijala luč, temu
v resnici te luči ni treba postavljati
pod mernik. Saj s tem pokaže, da mu
je njegova čast več vredna kot nje-
gova suknja, ki mu zmernost in
vzdržnost več velja, kot pa dobljena
stava za toliko in toliko litrov, da mu
je v večje veselje skrb za družino kot
pa najrazkošnejša veselica.

Vedno so bili in so še pogumni
možje, ki store, kar je storiti treba in
potegnejo s svojim zgledom druge za
sabo. Res, nekaterim je Bog dal ne-
kako vodilno moč. In tudi v moral-
nem življenju ni drugače. Posamezni

možje, ki so prežeti od resnih kr-
ščanskih načel so nosilci luči. Iz njih
izhaja moralna moč, iz katere potem
raste novo višje življenje za posa-
mezni narod in končno tudi za vse
človeštvo.

Kaj, ko bi tudi ti postal tak nosilec
luči? Saj ti ni treba za to podajati
nikakih izjav v javnosti; to se zgodi
kar tiho, ali vsaj brez posebnega po-
udarka. Prav res, za to ti ni treba
postati čudak ali poseben. Od teh
dveh tudi ne izhaja kaka posebna
svetloba, rajše zatemnjujeta svojo
okolico kot pa, da bi jo razsvellje-
vala in tudi nikogar ne ogrejeta.

Taka temačnost duše tudi ni pravo
krščanstvo. Saj si Kristusa ne mo-
remo predstavljati kot kakšnega
čudaškega, čmernega in črnogledega
človeka. Na vsem njegovem življenj-
skem potu je njegov obraz žarel ple-
menitega in svetega življenja, ki je
bilo v njem. Ni grmel in zbujal stra-
hu. To je bilo najlepše in najbolj pri-
vlačno na njem, prav ta preprosta
skromnost, tisto veselje, s katerim je
te resne večne resnice učil in sam
živel.

Ni pa bilo v njegovem nastopu nič
narejenega, nič umetne ljubeznivosti.
Vse je prihajalo iz njegove notra-
njosti in je bilo tako pristno in res-
nično, da se je moral vsakdo njegovi
skrivnostni veličini ukloniti in se
nihče ni mogel odtegniti vplivu luči,
ki je žarela iz njega.

Kaj, ko bi nekoliko od te luči za-
gorelo tudi v tebi, prijatelj? In bi ti
izzarevalo to luč povsem preprosto in
tiho tam, kamorkoli te pač postavi
tvoj poklic? In bi iz tebe izhajal tudi
zbujajoče in ogrevajoče življenje na
vso tvojo okolico?

Pa, če bi bil tudi vpliv tvoje luči
le mal in skromen: tudi Gospod ni

s svojo lučjo objel vsega sveta hkrati, še danes so cele pokrajine sveta v temi, a kljub temu je postal Luč sveta.

Tako lahko tudi ti pustiš, da sije luč tvojih del v vzgled vsem v tvoji okolici, da vidijo tvoja dela in hvallijo Očeta Luči.

Obdelovanje sadnega drevja.

Kdaj in kako?

V zadnjem spisu pod gorenjim naslovom smo pojasnili, da je treba tudi sadno drevje na svoj poseben način obdelati, kakor pač vse kulturne rastline. Dokazali smo tudi zakaj je to potrebno.

Danes hočemo na kratko obrazložiti kdaj in kako obdelujemo sadno drevje, da bomo dosegli zaželjeni smoter — obilo lepega, namiznega sadja. Nanašala se bodo ta opozorila izvečine le na odrastlo, že rodoče sadno drevje. Tudi mlado sadno drevje, ki še ne rodi, je treba obdelovati. Toda o tem kesneje.

Obdelovanje odrastlega sadnega drevja obsega razna posebna dela, ki jih ne smemo opraviti vseh naenkrat, ampak so razdeljena po svojem posebnem namenu na razne dobe v letu. Nekatera opravimo s pridom lahko kadarkoli, nekatera so pa vezana na posebne daljše ali krajše dobe v letu. Najvažnejša opravila pri obdelovanju sadnega drevja izvršujemo ob času, ko drevje počiva, ko je golo — torej od novembra do konec marca. So pa v sadjarstvu zelo važna opravila, ki jih moramo opraviti le v gotovi, določeni, kratki dobi spomladi in poleti. Če jih takrat ne izvršimo, je za tisto leto prepozno. V splošnem pa vendar lahko razvrstimo vsa dela, ki spadajo k obdelovanju sadnega drevja v zimska in poletna opravila. Ker se nam bliža zima, bomo govorili pred vsem o zimskem obdelovanju sadnega drevja, ki obsega tale neogibno potrebna dela: snaženje, ge-

neralno ali splošno zatiranje zajedavcev in gnojenje.

1. Snaženje. O važnosti in potrebi snaženja sadnega drevja govoriti bi bilo vendar nepotrebno. Skrajno neveden in silno zanikarn mora biti, kdor bi še dandanes pri tej sadni draginji trpel zanemarjen sadovnjak. Pa ne samo škoda, ampak tudi sramota za lastnika, ako trpi, da vise z drevja suhe veje, ako pusti vrhove tako goste, da solnce ne more prodreti goščave, ako trpi debela in veje v mahu in lišajih itd. Tu ne velja nikak izgovor. Doba za snaženje sadnega drevja traja 5—6 mesecev. In kdor v pol leta ne utrpi toliko časa, da bi svoj sadovnjak ogledal in po potrebi obdelal od vrha do tal v sako drevo, nima niti zmisla niti resne volje za to delo. Snažiti bi morali drevje prav za prav vsako leto. Imeli bi potem lahko delo in brez posebne zamude časa. Čim dlje pa odkladamo in čim poredkeje pridemo na vrsto, tem težje je delo in tem bolj zamudno bo. Še posebno napačno ravnaajo oni, ki odlašajo snaženje na pomlad. Ne pomislijo pa, da je čez zimo gotovo več prilike nego spomladi, ko je polno drugega nujnega dela.

2. S snaženjem v tesni zvezi je splošno zatiranje sadnih zajedavcev. Mnogo jih zadene mo že pri snaženju. Posebno goseničja gnezda, zalego prostaničarja in gobavca moramo uničiti že pri snaženju. Koliko je pa še drugih zajedavcev po sadnem drevju, ki jih ne vidimo! Tistim pa pridemo le na ta način do živega, da vse drevo obrizgamo, veje in deblo pa prav v živo namažemo z 10% arborinom (na 9 litrov vode 1 kg arborina), ki zaleze v vse razpoke in kotanje in pomori, kar doseže živega. Kdor na noben način ne more popolnoma obdelati svojega drevja, torej ne more obrizgati vrhov, naj vsaj debela in veje, čim višje mogoče, namaže z omenjeno mešanico.

3. Ko je drevje osnaženo in obdelano z arborinom, je treba misliti na gnojenje. Tudi za to je zima najugodnejši čas. Pri gnojenju nas ne ovirata niti mraz niti sneg. Kdor misli gnojiti sadno drevje s hlevskim gnojem, naj ga raztrosi pred snegom. Najbolj temeljito pognojimo, ako raztrosimo gnoj enakomerno po vsem zemljišču, koder raste sadno drevje. Slabejši je uspeh, ako trosimo gnoj samo pod drevjem. Zelo nespametno pa ravna, kdor vrže par vil gnoja okrog debla. V bližini debla gnojimo samo mlado sadno drevje. Odraslo ima pa sesalne korenine še dlje od debla nego segajo veče. — Pozneje pozimi, ko zapade sneg, je pa za gnojenje z gnojnico zelo ugoden čas. Kdor nima dovolj niti gnoja niti gnojnice, bo moral misliti na umetna gnojila. Nitrofoskat - Ruše je mešano gnojilo, ki ima 6% dušika, 8% fosforove kisline, 8% kalija in 32% apna. Zaradi tega je jako pripravno za gnojenje sadovnjakov. Pa tudi poceni je, ker stane na debelo samo 1.75 Din kg. Na odrastlo drevo računamo okrog 5 kg. Potemtakem bi znašali stroški za gnojenje z voznino in drugimi izdatki vred kvečjemu 10 Din, torej za 2—3 kg jabolk. Slabo bi bilo, ko bi se s takim gnojenjem ne dosegel večji uspeh nego samo 2—3 kg na drevo. Z nitrofoskatom moramo gnojiti jeseni in pozimi.

Naj zadostuje! Še enkrat pa povdarjamo: Brez snaženja sadnega drevja, brez zatiranja zajedavcev in brez gnojenja nikdar ne bomo pridelali lepega, namiznega sadja. H.

Krmljenje plemenskih prašičev.

Vzreja plemenskih prašičev je izredno važna za poznejšo dobičkonosnost živali, zato ji mora vsak prašičerejec posvečati največjo pažnjo. Predvsem je treba paziti na pravilno krmljenje, kajti od tega je odvisen

razvoj živali od mladosti do plemenskega izkoriščanja oziroma do opitanja na meso ali mast.

Glede načina krmljenja moramo tu prav posebno žigosati razvado naših kmečkih gospodinj, ki mislijo, da se prasiči, bodisi mladi ali stari, ne morejo nasititi, če jim ni vsa krma temeljito prekuhana. Izgleda, kakor da jim je največja zabava, če morejo od zjutraj do večera kuhati svojim ljubim pujskom. Ne pomislijo pa, da s prekuhano krmo samo kvarijo živalim želodce in čreva in obenem tudi zapravljajo krmo, ki gre slabo prebavljena iz njih. Gospodinje zapomnite si: **Kuhanje krme prasičem pomenja zgubo na redilnih snoveh, potratu časa in drvi ter omehkuženje živali.**

Mlade pujske treba privaditi na surovo krmo takoj po odstavljenju, potem se bodo gotovo dobro razvijali, ker bodo njih prebavni organi v stanu izkoristiti tudi na videz slabše prebavljiva krmila. Mlade plemenske živali se morajo tako krmiti, da se dobro razvijajo, toda ne smejo se debeliti. Za nje je uporabiti predvsem domača krmila, ker so najcenejša in najprikladnejša za rastoče pujske. Če je le mogoče, jim je nuditi pašo, ki jim nudi najnaravnejšo krmo, pa tudi vse pogoje za zdravje. Če pa to ni mogoče, tedaj dajmo vsaj tekašče in v njem nekaj zemlje pomešane z ogljem ter vodo, kar je vse potrebno za dober razvoj mladeža telesa.

Poleti krmimo prašiče z deteljo ali z dobro travo, ki jo pokladamo celo. Pozimi damo surovo peso in parjeni krompir in k temu zrezano deteljo. Take krme naj dobijo zadostno. Kot tečno krmo polagamo po 1 kg žitnega zdroba z ribjo moko na dan in glavo. To krmilo je sestavljeno iz 90 dkg ječmenovega ali ovsenega zdroba, 8 dkg ribje moke in 2 dkg klajnega apna. Če jih tako krmimo, dosežejo prašiči v štirih mesecih do 40 kg teže.

Ta krma ostane, dokler niso plemenske živali godne za opioditev.

kar pride pri nekaterih z 10 ali 11 mesecem, pri drugih pa šele po dovršenem letu. Prezgodnja plemenitev škoduje živalim in lastniku. Svinje se namreč radi prezgodnje oploditve ovirane pri rasti, povržejo neenakomerno razvite mladiče in imajo premalo mleka.

Glede polaganja krmil veljajo v splošnem naslednja načela: Parjeni krompir je zmešati s posnetim mlekom. — Ribja moka mora biti dobre kakovosti in ne sme vsebovati več nego 4 odstotke tolsče in 3 odstotke soli. — Pokvarjena ribja moka je nevarna za prebavila. Preveč tolsče v njej vpliva na kakovost mesa. — Izvzemši krompirja je vso ostalo krmo pokladati v surovem stanju. — Napajanje prašičev je najboljšje pred krmiljenjem.

Pravilno krmiljenje živine v jeseni.

Jesenska paša je večinoma že prenehala in začelo se je splošno krmiljenje živine v hlevu, ki bo trajalo do spomladi do zelene krme. Pri hlevskem krmiljenju je važno, da ve živinorejec takoj ob začetku pravilno pokladati, da mu prezgodaj ne zmanjka dobre krme in da mu živina dobro prezimi. Potrebno je podati glede tega nekaj nasvetov, po katerih se je ravnavati pri hlevskem krmiljenju.

Najprej si mora vsak kmetovalec biti na jasnem, **je-li ima dovolj krme za vso svojo živino do spomladi**. Ker je pa bila letos v nekaterih krajih Slovenije vsled suše slaba letina sena, bo marsikdo ugotovil, da mu pridelana klaja ne bo zadostoval do ze'enege. Nakup krmil se mu pa v današnji denarni krizi, ko ne more spraviti svojih pridelkov v denar, komaj še izplača. Ne preostane mu torej drugega, kot da zmanjša število svoje živine, odprodavši iz hleva ono, kar je najslabše, oziroma kar more najlažje pogrešati. Res je, da so letošnje cene živine izredno nizke in da je kupčija ravno vsled preoblice po-

nuđb zelo slaba, vendar je treba smatrati kot manjše zlo, če izločimo iz hleva eno ali pa dve živinčeti, četudi morda z zgubo, nego da bi vsa živina stradala.

Ko je živinorejec pravilno rešil to vprašanje, nastane drugo: **kako bo krmil svojo živino, da bo vso zimo imela enakovredno tečno krmo?** Ker se pri tem vprašanju gre predvsem za to, da se izkoristijo vsa, tudi najslabša krmilna sredstva, ki jih je dalo posestvo, jih mora razdeliti tako, da bo njegova živina vso zimo dobivala v krmi zadostno množino hranilnih snovi. Torej ne morda tako, da bi v začetku krmil samo najboljše seno, pozneje bi se pa živina morala zadovoljiti s samo slamo. In ravno v tem pogledu je opazati pri mnogih živinorejcih malomarnost in nepreudarnost, vsled katere njih živina ob koncu zime strada in peša, medtem ko je prve mesece dobro krmo naravnost razmetavala.

Ko je prenehala jesenska paša mislijo nekateri, da morajo takoj pokladati najboljše seno in otavo, četudi imajo v zalogi še obilo korenstva in gomolja. Krmska pesa, repa, korenje in deloma tudi krompir popo'noma nadomestijo zeleno krmo, zato jih je tudi smatrati za poltečna krmila. Ta so v stanu zboljšati tudi slabejšo suho klajo ter je pripraviti lažje prebavno. V zvezi s korenstvom bočemo torej brez škode pokrmili manjvredno klajo, kakor je slaba slama, koruznica, slabše seno in kar je še takega. Kar tem manjka, nadomesti korenstvo, ki ga je pokladati zrezanega in najmanj šest ur prej pomešanega z rezanco slabe klaje, da to ovlaži in jo stori lažje prebavljivo. Vsak previden živinorejec bo sedaj jeseni, dokler ima dovolj korenstva, pokladal živini najslabšo klajo, medtem ko bo dobro seno in otavo hranil za zadnje mesece zime. — Po potrebi in možnosti, upoštevaje, če se to izplača, je dobro pri takem krmiljenju dodati še na glavo in dan vsaj po pol kg tehnic krmil:

oljnatih tropin, zrnatega zdroba in slično.

Pri hlevskem krmljenju moramo začeti takoj varčevati. Pri vsakem krmljenju je pokladati le toliko krme, da je žival sita. Ta zlati nauk bi si moral marsikateri kmet napisati na hlevska vrata, da bi ga vsakokrat opozoril na varčnost. Ko se je živina nažrla in legla k počitku, da prežvekuje, tedaj je očistiti jaslje vseh ostankov klaje. V splošnem pa je vedno pokladati le toliko, kolikor bo živina predvidoma použila. Če je krme v jasljih preveč, jo živina rada razmetava in pri tem gre mnogo v zgubo. Če ostane v jasljih več sena, tedaj se žival navadi žreti tudi med počitkom, kar nikakor ni koristno za prebavo. Neglede na to, da gre mnogo krme v steljo in gnoj. Varčevati s krmom moramo pa začeti takoj tedaj, ko je imamo še dovolj, nikakor pa ne šele ob koncu zime.

Red in snaga pri krmljenju ohranita živino zdravo. Pri večini naših živinorejcev se je pri zimskem krmljenju udomaćila navada dvakratnega pokladanja na dan: ob osmih zjutraj in ob štirih popoldne. Ta navada je umestna in splošno priporočljiva, ker zahteva pri oskrbovanju živine manj dela in nudi tej za prežvekovanje in prebavljanje obilo časa. Če ima živina po krmljenju dovolj miru, tedaj krmno dobro prežveči, temeljito prebavi in odobra izkoristi. Njeno telo rabi manj krme, ki pa seveda več začne. Najslabša navada mnogih naših gospodarjev, predvsem pa gospodinj je ta, ker mislijo, da morajo vsakokrat, ko stopijo v hlev, vreči živini seno v jaslje, češ krave so sele, tedaj site, če jim sena preostaja. V takih hlevih se živina vznemirja vsakokrat, ko stopi kdo notri. Če se jo pa navadi na red, tedaj bo ostala mirno ležati, najsi pride notri kdor-sibodi.

Pri krmljenju mora vladati največja snaga in čistoča. Krma mora biti vsa popolnoma zdrava in sveža.

Ostankov prejšnjega krmljenja ni pokladati. Jaslje morajo biti čiste, najboljše očiščene takoj, ko se je živina nažrla in legla, večkrat pomite z apnenim beležem, ki uniči vse škodljive plesnobne bakterije. Snaga in čistoča je živini pol zdravja.

Tisti živinorejec, ki bo upošteval tu navedene nasvele, bo koristno uporabil tudi krmila slabše kakovosti in lahko izhajal z lastnimi domačimi krmili do spomladne zelene krme in njegova živina bo dobro prestala zimo.

Tudi očetje bi se morali učiti.

Da je za materinski poklic treba priprave in pouka, razume danes vsakdo in se ljudje tudi kolikor toliko po tem ravnaajo. Toda, kako pa je s pripravo na poklic in dolžnosti očeta? Nihče ne govori o tej pripravi, nikdo je nima za potrebno. In vendar, koliko bolje bi bilo za otroke, ako bi jih očetje malo temeljiteje poznali in koliko manj bi bilo nespozumljenj med starši glede vzgoje, če bi ne bil oče tolikokrat drugačnega mnenja kot mati (v važnih vzgojnih vprašanjih).

Tudi očetom je potrebno nesamoljubno, živo zanimanje za njihove otroke. Zato bi morali vsaj nekoliko poznati nauke o vzgoji, o dušeslovju, skratka, **nauke o otroku**. Že v mladosti bi bilo treba vcepiti moški mladini zmisel za bodoči očetovski poklic. Doraščajoči mladenič ima še kolikor toliko razumevanja za življenje otroka, saj se spominja še svoje lastne mladosti, vseh veselih življenjajev, pa tudi žalostnih dogodkov in duševnih stisk, ki so ga trle v njegovih otroških letih. Kdor opazuje kako malo se marsikje očetje brigajo za svoje otroke, bo taki potrebi po izobrazbi za ta odgovorni poklic gotovo pritrčil.

Taka šola pa ne bo lahka; treba bo še mnogo dela, preden se bode uresničil načrt za pripravljanje na očetovski poklic.

Ponekod so že začeli z vzgajanjem dečkov s tem, da so jih začeli urvajati v gospodinjske posle, posebno v kuhanje. V Švici se že vrše koristni gospodinjski tečaji za dečke, ki kažejo prav lepe uspehe.

S tem ne mislimo, da bi pozneje možje nadomeščali žene. Namen takih tečajev bi bil le ta, da pridobe dečki zmisel tudi za gospodinjske posle in da bodo lahko pomagali doma pri hišnih poslih vsi družinski člani ne glede na spol in starost. Če se deček uči kuhanja in drugih gospodinjskih opravil, bo laže razumel, kako težaven posel ima gospodinja in tega se bo potem zavedal vse življenje. Mnogokrat pa dečku pridobljeno znanje gospodarske umetnosti pozneje v življenju lahko tudi praktično služi in mu pomaga v marsikaterem neprijetnem življenjskem položaju. S. H.

Denar.

g Vrednost denarja 2. decembra. Na curiški borzi je naš dinar notiral 9.1285 centimov. Tuji denar na ljubljanski borzi je kazal naslednje tečaje: 1 angleški funt 274.78, 1 ameriški dolar 56.48, 1 holandski goldinar 22.78, 1 nemška marka 13.44, 1 švicarski frank 10.96, 1 madjarški pengő 9.89, 1 avstrijski šiling 7.97, 1 italijanska lira 2.96, 1 franc. frank 2.22, 1 češka krona 1.68 Din. — Devizni promet na ljubljanski borzi je bil v zadnjem tednu znatnejši nego v prejšnjem in je znašal 19.6 milijona Din. Tečaji so v prvi polovici tedna stalno napredovali v zvezi z naraščanjem tečajev v Curihu. Kupovale so se devize Berlin, Dunaj in Njujork.

Cene.

g žitno tržišče. Cene na lju. žitniški blagovni borzi so v splošnem nespremenjene pri malem prometu blaga. Nasprotno zaznamujejo svetovna žitna tržišča zopet znatno padanje cen. V Čikagu se je cena pšenici ponovno znižala za 4 cente. Glavni vzroki temu padanju se še vedno

pripisujejo velikim ponudbam s strani sovjetske Rusije, kakor tudi novc poplavljanje žitaric s strani kanadskega žitnega Poda, ki je v zadnjem času znižal nabavno žitno ceno, ki jo plačujejo farmerjem na 50 centov za bušel (27 kg), medtem ko je lani plačeval 1 dolar za bušel. — Nadaljni vzroki ležijo v zelo ugodnih žetvenih poročilih, ki prihajajo iz Avstralije in Argentine. Vsa pričakovanja, da bo argentinska žetev radi slabih vremenskih neprilik in raznih žitnih boleznih v letošnjem letu nazadovala, so se izjalovila. Nasprotno poročajo iz Argentine, da se smatra letošnja žetev kot rekordna. Uradna cenitev navaja pridelek 216 milijonov bušlov medtem ko je bila lanska komaj 126 milijonov. Na drugi strani pa skušajo razne uvozne države naraven pritek žita kolikor mogoče otežkočiti. To velja posebno za Nemčijo, ki je v letu 1928—1929 od vsega prebitka izvoznih dežel v višini 210 milijonov stotov, uvozila 26 milijonov, medtem ko je v letu 1929—1930 to množino radi raznih agrarno-obrambnih ukrepov znižala na samo 14 milijonov stotov. Tako izgleda položaj na svetovnem tržišču. — Na domačem tržišču žita pa se je položaj nekoliko zboljšal in se je pšenica začela živahneje trgovati, kar je v zvezi z velikimi nakupi Privilegirane izvozne družbe za izvoz. Cene pšenici so nategnile in stane danes: Srbobran in Stari Bečej 147.50 Din 100 kg, druge vrste po kakovosti manj 137.50, 136 Din in Sombor z okolico celo 130 Din. Koruza je nadalje čvrsta zaradi znatnega izvoza in stane danes umetno sušena 90 Din za 100 kg, času primerno suha 75—77.50 Din in stara 100 Din. Dovozi so slejkoprej slabi, povpraševanje je navadno. Naši kraji kupujejo le malo in ne prispevajo k splošni živahnosti kupčije, ker kupujejo le za potrebo.

g Kupčija s fižolom je še slabša nego je bila pred 14 dnevi. Zanimanje za blago je zelo malenkostno in še to le po zelo nizkih cenah. Vzrok

je iskati v nizkih cenah žita in moke, na drugi strani je pa poraba dosti manjša, ker je še dosti zelenjave. Z ozirom na nestalnost cen se pa trgovci bojijo držati velike zaloge fižola na skladišču, ker je pri vseh živilih opazati nazadovanje cen. Danes se plačuje v Ljubljani za fižol nizkih vrst med 1.75—2.75 Din, visoke vrste pa tudi do 3.75 Din. Mogoče je, da bo zimski čas prinesel nekoliko zboljšanje cen, ker bo tedaj poraba nekoliko večja.

g Tržišče jajc. Radi toplega vremena je položaj na tržišču jajc neizpremenjeno mlačen ter cene nazadujejo. Tako so nakupne cene še pred kratkem dosegle na naših domačih tržiščih izredno višino od povprečno 1.70 Din za komad. To se pa ni držalo, kajti Italija, ki je postala sedaj naš glavni odjemalec, ni hotela več plačevati tako visokih cen in jih je znižala za 50 lir pri zaboju. Radi tega je nakupna cena padla na 1.55 Din za komad in postaja še nižja. Tudi na drugih evropskih tržiščih se opazuje nestanovitnost cen, posebno ker je povpraševanje s strani Anglije znatno popustilo. — Ako bi postalo hladnejše, bi se produkcija zmanjšala in bi nastopil takoj preobrat, kajti zaloge hladilnega blaga so že skoraj izčrpane.

g Hmeljsko tržišče. V Savinjski dolini so razprodane zadnje partije letošnjega hmelja in so inozemski trgovci že zapustili naše tržišče. Cene so se zadnji čas nekoliko dvignile in se je plačevalo za hmelj 15—18 Din za kg. Po lanskem pridelku še ni povpraševanja. V Nürnbergu je majhna partija štajerskega hmelja dosegla ceno 58 mark (16 Din za kg). (Hallertauski nemški notira 26—28 Din.) — Vojvodinski hmelj je tudi že ves razprodan in so mu bile cene 8—12 Din za kg. — Na Češkoslovaškem so pa cene popustile, ker ni več povpraševanja po hmelju. — Tudi na Nemškem je kupčija ponehala, cene so ostale neizpremenjene. — Organizacije hmeljarjev v Češkoslovaški so iz-

dale proglas na svoje člane, v katerem jih ponovno pozivljajo, da skróčijo svoje nasade. S hmeljem zasajene površine so še vedno prevelike in zato presega pridelok potrebo. Zaloge se kopičijo od leta do leta in mnogo pridelka ostaja neprodanega. Potreba pipovaren se manjša od leta do leta, ker nazaduje konzum piva. Na Ameriko se zanašati pa je brez podlage. Da se torej hmeljarji izogibijo neizogibni katastrofi morajo svoje hmeljske nasade skróčiti.

Živina.

g Ljubljanski živinski sejem. Dogon na zadnji živinski sejem je bil precej pičel in kupčija bolj mrtva, kar je navadno pri drugem sejmu v mesecu. Prignali so 139 konj, 70 volov, 69 krav, 37 telet in 237 prašičkov za rejo. Prodanih je bilo 32 konj, 23 volov, 31 krav, 12 telet in 115 prašičkov. Cene so ostale v glavnem neizpremenjene, le za teleta so nazadovale od 11—12.50 na 10—12.50 Din žive teže. V ostalem so bile cene sledeče: voli I. po 9 Din, II. po 8 Din, III. po 7 Din, krave debele 4.50 do 6.50 Din, klobasarice 3—3.50 Din.

g Mariborski živinski sejem. Dne 25. novembra je bilo na mariborski sejem prignanih 6 konj, 6 bikov, 70 volov, 274 krav, 6 telet, skupaj 322 glav. Prodanih je bilo skupno 148 komadov, za izvoz nič. Sejem je bil slabši radi istočasnega sejma v Ptujju. Cene so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže 8.50—9 Din, poldebeli 7 do 7.25 Din, biki za klanje 7—7.50 Din, klavne krave debele 6—6.25 Din, plemenske krave 4—5.75 Din, krave klobasarice 3—3.50 Din, mlada živina 7.50—9 Din. Cene mesa: volovsko meso I. 18—22 Din, II. 16—18 Din, meso bikov, krav in telic 14—16 Din, telečje I. 24—25 Din, II. 16—24 Din, svinjsko meso sveže 15—27 Din.

g Živinski sejem v Kranju. Zadnji sejem je bil zelo slabo obiskan. Prignanih je bilo 82 volov, prodanih 38 po ceni 3000—4500 Din, krav 41, pro-

danih 21 po ceni 1600—2500 Din, 3 teleta, prodano 1 za 700 Din; junic 10, prodanih 8 po 2400—3000 Din, bikov 5, prodanih po 5000—6000 Din, prašičev 22, prodani 3 po 300—2000 dinarjev.

g Mariborski prašičji sejem. Dne 28. novembra so pripeljali na sejem 268 prašičev, ki so jih prodajali po naslednjih cenah za komad: mladi prašiči 5—6 tednov 100—125 Din, 7 do 9 tednov 150—200 Din, 3—4 mesece 250—350 Din, 5—7 mesecev 400 do 450 Din, 8—10 mesecev 550—650 Din, 1 leto 800—1000 Din. 1 kg žive teže 10—12 Din, 1 kg mrtve teže 14 do 15 Din. Prodanih je bilo 177 komadov.

g Ugodnosti pri plačevanju davkov. Dravska finančna direkcija v Ljubljani razglasa po razpisu ministristva financ, da morajo davčne uprave ugotoviti prejemke linije mest, trgov in vasi z nad 5000 prebivalci, letovišč in kopaljšč ter morajo za one kmetijske zgradbe, ki izpadejo iz te linije, odpisati zgradarino. Istočasno se mora po tabeli izvršiti in popraviti odmera zgradarine poljedelcev in majhnih obrtnikov v rajonski liniji po vaseh z več nego 5000 prebivalci, odnosno po vaseh s sedežem sreza. — V krajih, kjer je letos letina popolnoma odpovedala, smejo finančne direkcije odgoditi na konkretno prošnje plačilo letošnjega davka do konca novembra 1931. — Davčnim zavezanecem pa, ki so še v zaostanku z dohodnino, smejo finančne direkcije dovoliti odplačevanje teh zaostankov v letnih obrokih do

Z zdravnikovega zapečka.

F. P. v T. Angina, to je vnetje goličnih drgalk, se kaj rada ponavlja, posebno če ste jo prvič zanemarili. To vnetje se časih razpase po telesu, vnamejo se sklepi — tej obliki pravimo sklepnj revmatizem ali udnica, vname se srce v vseh plasteh ali bolj v eni kakor v drugi — kar povzroča vsakovrstne srčne bolezni, tudi obisti se vnamejo, kar pomeni motenje in nevarnost posebne vrste. Vsa ta dolga vrsta bolezni poteka iz enega vira — vnetja drgalk v goltu. Kaj Vam

početi? Če ne more Vaš zdravnik, ki Vam je dostopen odpraviti angine, pa pojdite za nekaj časa v bolnico, ali če imate kaj več sredstev na razpolago, v sanatorij, da se zlo zatre in vedno ponavljanje zaustavi. Pa ne odlasajte več!

V. D. na K. g. Kisle stvari Vam je zdravnik prepovedal? Bržkone ne za vedno, ampak samo za čas tiste bolezni, ki je niste niti označili. Vprašajte ga, kako je mistič, in ne morem tega uganiti. Kaj sodim o domačem moštu ali sadjevu? Za zdrav žolodec je dobra pijača, za občutljiv ali bolan žolodec pa mošt ni priporočljivo. Ako nimate na razpolago sadnih sokov in sadne meze, pa si oskrbite krljice in suhe hruške. Še bolj Vam svetujem mleko, zlasti kisló in pjenjeno mleko, ki ga prenaša tudi občutljiv žolodec brez težko.

H. I. v S. F. Trakulje se bojite to ste jo že brezuspešno preganjali? Dvomim, da Vam je kateri zdravnik zapisal zdravilo zoper trakuljo, ne da bi se bil poprej prepričal, da jo res imate. Gotovih znamenj za trakuljo ni razven značilnih traku podobnih delcev te živali, ki se dajo kaj lahko opaziti v odpadkih, če jih nekaj časa (tednov) redno pregledujemo. Ako tekom enega meseca nič ne opazite, tudi ko ste enkrat ali dvakrat vzeli kakó izdatno čistilo, potem si kar izbijte trakuljo iz glave, ker v črevih je nimate! Druga motenja v prebavilih more presoditi samo zdravnik, ki Vas prišče.

I. B. v D. v. Brežinim vprašecem ne odgovarjamo. Sicer pa se mi ne zdite posebno bolni. Proučite v ravnokar izšli knjigi Mohorjeve družbe „O zdravlju in boleznih“ poglavje o živelih in ako Vam ta spis ne prežene bolnih misli, pa se obrnite do zdravnika.

I. H. v H. na S. Vaš osemletni deček ima *božjasi* ali *padacico*, epilepsija pravimo tej bolezni s splošnim izrazom. Ako se napadi, kakor jia zelo značilno opisujete, pogostooma ponavljajo, dajte otroka za nekaj tednov v kakšno večjo bolnico, ki ima oddelek za otroške bolezni ali oddelek za živčne bolezni. Neka vrsta te bolezni se da odpraviti samo z operacijo, pri drugih vrstah pomagajo zdravila, pri vseh pa je potreben, da se uredi hrana in življenjske razmere, zato je potrebno, da zdravnik bolnika prišče in nekaj časa opazuje. Blizu imate Zagreb, tam je klinika prof. Lapinskega, ki slovi za take bolezni.

M. Z. v S. Otroci Vam umirajo kar po vrsti že v prvih tednih ali mesecih? Morda je vzrok neka znana bolezen, ki jo je prinesel kdo od Vaju v zakon, zato bi trebalo kri preiskati njemu in Vam, ako ni drugih znakov zanjo; kje in kako se to napravi, naj Vam razloži Vaš bližnji zdravnik. Morda je vzrok nedostatna nega in oskrba dojenčev. Poučite se o tem prevažnem znanju vsaj iz knjig, ki jih imamo v našem jeziku že tri (Ambrožič, Drž in Dražš, zadnja Vam bo menda najlažje umevna).